

Praktický návod k výpočtu Falcidiánské kvarty dle § 1598 NOZ

JUDr. Bc. Radek Černoch

ÚPRAVA FALCIDIÁNSKÉ KVARTY V § 1598 NOZ JE VELICE STRUČNÁ, COŽ MŮŽE V PRAXI VYVOLÁVAT INTERPRETAČNÍ POTÍŽE. CENNÝM VODÍTKEM VŠAK MŮŽE BÝT ŘÍMSKOPRÁVNÍ ÚPRAVA, NA NIŽ ZÁKONODÁRCE NAVAZUJE.

1 Ovšem jen pokud dědic toto své právo uplatní; viz § 1630 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“). NOZ citován dle: *ASPI* [databáze]. Verze 2015. Wolters Kluwer, 2015. Pozn.: Je-li níže uvedeno číslo paragrafu bez dalšího, má se na mysli právě NOZ.

Švestka, Jiří – Dvořák, Jan – Fiala, Josef – Šešina, Martin – Wawerka, Karel. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek IV. Dědické právo (§ 1475 až 1720) včetně výkladu řízení o pozůstalosti*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 249.

Fiala, Roman – Drápal, Ljubomír – Beerová, Kamila – Bílek, Petr – Svoboda, Jiří. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 319.

2 § 1598

Každému z dědiců musí zůstat z hodnoty dědictví alespoň čtvrtina odkazy nezatížena. Zatížili-li zůstatel dědice více, má dědic právo na poměrné zkrácení odkazu. (zvýraznění autor).

3 *Důvodová zpráva – konsolidovaná verze*. [online]. [cit. 2015-06-01]. s. 398. Dostupné z: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/tiny-mce-storage/files/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>>

4 Zákon z r. 1804, Code civil, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 946/1811 Sb. z. s., obecný zákoník občanský, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 21/1896 RGBl., Bürgerliches Gesetzbuch, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. BBl. 1907 VI 589, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

5 Jejich důsledným uváděním by poznámkový aparát nadměrně narostl, což by u přehledově koncipovaného článku nebylo účelné. Vyjma v tomto článku citovaných textů tedy pro bližší argumentaci viz prameny a literaturu citovanou v příslušných částech Černoch, Radek. *Quarta Falcidia* a její odraz v pozdějším právu. Brno, 2015. 163 s. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Pavel Salák jr. [online]. [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/210631/pravf_d/>

6 Voci, Pasquale. *Diritto ereditario Romano. Volume secondo. Parte speciale. Successione ab intestato. Successione testamentaria*. 2° ed. rifatta. Milano: Dott. A. Giuffrè – editore, 1963. p. 756.

ÚVODEM

Falcidiánskou kvartou (§ 1598 NOZ) je zajištěna¹ každému z dědiců čtvrtina jeho dědického podílu.² Jde o institut římskoprávního původu, což dokládá i důvodová zpráva užitím latinského označení (*quarta Falcidia*).³ Stručnost právní úpravy (jak vidno, jde o krátký paragraf o dvou větách) společně s faktem, že se daný institut nenachází v žádném ze zákoníků, s nimiž je tuzemský právník běžně obeznámen (Code civil, ABGB, BGB, ZGB, Střední kodex, Socialistický OZ),⁴ může vést k řadě interpretačních pochyb a nejasností. Římskoprávní kazuistika je schopna dát odpověď na řadu otázek, jimiž se zejména notář bude muset v pozůstalostním řízení či při sepisování závětí v souvislosti s Falcidiánskou kvartou zabývat, zároveň však bude zapotřebí zvážit, nakolik je římskoprávní přístup přenositelný do současného právního rámce. V každém případě mám za to, že užití římskoprávní kazuistiky při interpretaci tohoto institutu odpovídá dobrému uspořádání vztahů mezi subjekty (cf. § 10 odst. 2), což je podpořeno i citovanou dikcí důvodové zprávy.

Cílem tohoto článku je v základní rovině nastínit řešení, které by co nejlépe odpovídalo duchu současné právní úpravy i právu římskému. Mělo by jít tedy o stručný praktický návod, pročez bude zpravidla upuštěno od citování latinských pramenů a odkazy na romanistické studie budou ponechány jen v nejnútnejší míře – detaily a další literaturu pak bude možno dohledat v dalších pracích.⁵ Více než o ryze vědecký rozbor mi totiž šlo o poskytnutí pokud možno jasného stanoviska, jak má být v kterém případě postupováno.

O JAKÉ INSTITUTY SE JEDNÁ

Falcidiánská kvarta se v Římě vztahovala zprvu jen na civilní odkazy (*legata*), jde tedy o kvartu v užším smyslu. Teprve později byla kvarta rozšířena i na fideikomisy, darování pro případ smrti a konečně na vše, co bylo dědici uloženo (*mortis causa capio*).⁶ Pro NOZ nemá toto rozlišování valný význam, poněvadž kvarta v NOZ se vztahuje na vše, co zákonodárce pojímá jako odkaz (§ 1594–1631), ať už bylo jeho římskoprávním předobrazem *legatum* či *fideicommissum*; kromě toho se kvarta vztahuje i na darování pro případ smrti posuzovaná jako odkaz.⁷ Naproti tomu se kvarta nevztahuje na instituty, u nichž lze sice vývoj z římskoprávních odkazů vysledovat (svěřenské nástupnictví, § 1512) či jej nelze zcela vyloučit (svěřenský fond, § 1448),⁸ ovšem zákonodárce je pojal jinak.

Ilustrační foto: Shutterstock.com

Hovoříme-li pak o Falcidiánské kvartě coby prostředku omezení pořizovací volnosti zůstavitele, máme tím v kontextu NOZ na mysli výlučně postup omezení odkazů dle § 1598 (popřípadě ve spojení s § 2063). Nikoliv tedy čtvrtinu coby povinný díl (§ 1643 odst. 2), třebaže jeho výše byla v Římě stanovena dle zákona Falcidia a v pozdějším právu dochází k prolínání obou institutů, takže *Falcidia* značí i povinný díl; ani čtvrtinu vyhrazenou z dědické smlouvy (§ 1585), u které by římskoprávní úvahy byly poněkud problematické, kterou by se však dle některých názorů⁹ (v zásadě *argumento a maiori ad minus*) měla řídit darování pro případ smrti neposuzovaná dle § 2063 jako odkaz. Pokud jde i o další *mortis causa capiones*, bude záležet na jejich (ne)podřazení pod § 2063.¹⁰

ROZHODNÝ OKAMŽIK

Falcidiánská kvarta se vypočítává k okamžiku smrti zůstavitele.¹¹ Tím je tedy hodnota jednotlivých pozůstalostních věcí fixována, případně pozdější změny (v Římě šlo zvláště o narození či úhyn zvířat ve stáde, může jít ale kupříkladu i o změnu hodnoty akcií) pak pociťuje zpravidla dědic. Je-li ovšem předmět odkazu určen individuálně (či genericky, ovšem takovým způsobem, že je zřejmé, že ke změně došlo na věci připadající na odkazovníka), pociť změnu hodnoty odkazovník, čímž samozřejmě není dotčena případná odpovědnost dědice za zhoršení věci (D 35, 2, 30 pr. Maecenas 8 fideic.;¹² § 1625).

7 § 2063

Darování závislé na podmínce, že obdarovaný dárce přežije, se posuzuje zpravidla jako odkaz. Podle ustanovení o darování se řídí, přijme-li obdarovaný dar a vzdá-li se dárce výslovně práva dar odvolat a vydá o tom obdarovanému listinu. Tím není dotčen § 2057. (zvýraznění autor).

Pozn.: Interpretace tohoto ustanovení je poněkud složitější ve více aspektech, k tomu viz kupříkladu Klein, Šimon. Dědická smlouva a darování pro případ smrti. Ad Notam. 2013, roč. 19, č. 4, s. 14–17 či Šešina, Martin. Ještě k Příspěvků do diskuse o článku Mgr. Šimona Kleina Dědická smlouva a darování pro případ smrti, uveřejněném v Ad Notam č. 4/2013. Ad Notam. 2013, roč. 19, č. 6, s. 22–23.

8 Johnston, David. *The Roman Law of Trusts*. Oxford: Clarendon Press, 1988. p. 284.

Stloukalová, Kamila. Svěřenský fond a jeho paralely v římském právu. *Acta Iuridica Olomucensia*. 2014, Vol. 9, Supplementum 3: Recepce římského práva v Evropě, s. 175–188.

U svěřenského fondu kromě toho panují pochybnosti, zda má být součástí pozůstalosti, za všechny viz Horn, Kryštof. Praktické aspekty svěřenského fondu ve světle návrhu urgentní novely občanského zákoníku. Ad Notam. 2015, roč. 21, č. 1, s. 9–14.

9 Horák, Ondřej. Dědictví a odkaz (k přechodu majetkových práv a povinností pro případ smrti). Právní rozhledy. 2015, roč. 23, č. 9, s. 309, či Idem. Darování pro případ smrti a ochrana dědiců (k diskusi o novelizaci občanského zákoníku). Právní rozhledy. 2014, roč. 22, č. 22, s. 784.

10 Blíže viz Idem. Dědictví a odkaz... Op. cit., s. 309.

11 Brutti, Massimo. Il diritto privato nell'antica Roma. 2a ed. Torino: G. Giappichelli Editore, 2011. p. 411.

12 Digesta citována dle: Mommsen, Theodor (recogn.) – Krueger, Paulus (retract.). *Digesta seu Pandectae Iustiniani Augusti. Vol. II. Accedunt tabulae decem*. Berolini: Apud Weidmanos, 1870. 972+72 p. [online]. [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: <<http://droitromain.upmf-grenoble.fr/Corpus/digest.htm>>

URČENÍ HODNOTY JEDNOTLIVÝCH VĚCÍ

Pro stanovení hodnoty jednotlivých pozůstalostních věcí se používá cena obvyklá, určená na základě znaleckého posouzení,¹³ nikoliv tedy cena obliby či cena určená dle zvláštních okolností. Nemělo by jít ani o prodejní cenu jednotlivých věcí, protože ta vypovídá spíše o obchodních vlohách zúčastněných stran než o skutečné hodnotě věcí.

JUDr. Bc. Radek Černoch

■ katedra dějin státu a práva, Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

- 13 Wacke, Andreas. Die Rechtswirkung der lex Falcidia. In: Dieter Medicus, Hans Hermann Seiler (Hrsg.) *Studien im römischen Recht: Max Kaser zum 65. Geburtstag, gewidmet von seinen Hamburger Schülern*. Berlin: Duncker & Humblot, 1973. s. 222. Cf. Švestka, Jiří – Dvořák, Jan – Fiala, Josef – Šešina, Martin – Wawerka, Karel. *Op. cit.* Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 388.
- 14 K tomu netřeba samostatného úkonu, provádí-li se již ocenění pozůstalosti z jiného důvodu, zejména kvůli výhradě soupisu (tak to ostatně bylo i za Iustiniana). Viz Švestka, Jiří – Dvořák, Jan – Fiala, Josef – Šešina, Martin – Wawerka, Karel. *Op. cit.* s. 249, *Důvodová zpráva... Op. cit.* s. 401. či Novotný, Petr – Novotná, Monika. *Nový občanský zákoník. Dědické právo*. Praha: Grad Publishing, 2014. s. 95. Cf. též § 1627 odst. 2 a § 1704. Patrně si lze představit i postup, kdy je zjišťována hodnota dědictví jinak, kupříkladu kvůli dani dědické či stanovení povinného dílu. K metodice postupu cf. i § 1655 odst. 1.
- 15 A to včetně dluhů zůstavitele vůči dědicům.
- 16 Viz výklad k § 1655 Švestka, Jiří – Dvořák, Jan – Fiala, Josef – Šešina, Martin – Wawerka, Karel. *Op. cit.* s. 390.
- 17 Výše citovaný § 1598 sice hovoří o čtvrtině dědictví namísto čtvrtiny dědického podílu, ovšem *reductione ad absurdum* vidíme, že již v případě pěti dědiců by takový výklad byl nemožný. Švestka, Jiří – Dvořák, Jan – Fiala, Josef – Šešina, Martin – Wawerka, Karel. *Op. cit.* s. 249.
- 18 Blíže viz zejména I 2, 22 pr.–3 s překladem Blaho, Peter – Skřejpek, Michal. *Iustiniani institutiones: Justinianské instituce*. Praha: Karolinum, 2010. s. 186–189 a Švestka, Jiří – Dvořák, Jan – Fiala, Josef – Šešina, Martin – Wawerka, Karel. *Op. cit.* s. 250. Příklad: Mějme pozůstalost v hodnotě 300 000, k níž jsou tři dědicové (D1–D3) ustanoveni rovným dílem; zároveň jim je uloženo vyplatit odkazy, a to D1 v hodnotě 100 000, D2 80 000 a D3 60 000. V takovém případě může D1 zkrátit odkazy o 25 % (i. e. na 75 000) a D2 o 6,25 % (tedy také na 75 000), zatímco D3 musí odkazy vyplatit v plné výši.
- 19 Příklad: Mějme čtyři dědice (D1–D4), přičemž zůstavitel určil D1 dědicem polovičního podílu a ostatní ustanovil k podílu šestinovému; zároveň odkázal D2 automobil coby *praelegatum*. D2 tedy obdrží celý automobil, přičemž od D1 získává prostřednictvím odkazu polovinu automobilu a od D3 a D4 po šestině – nic z toho se do kvarty nezapočítává; poslední šestinu však nezískává jako odkaz sám od sebe, nýbrž jako dědic od zůstavitele, takže se tato do kvarty započítá. Vančura, Josef. *Pralegát dle práva římského*. Praha: Nákladem vlastním, 1902. 224 s.
- 20 Sc. kupříkladu ze smlouvy plynoucí výše zůstavitelovy pohledávky, či naopak odkaz předmětu, o němž zůstavitel uvede, že jeho hodnota je x.
- 21 Sommer, Otakar. *Učebnice soukromého práva římského. Díl II. Právo majetkové*. Reprint pův. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. s. 332.
- 22 Navíc by takový postup ani neměl oporu v právní úpravě či vůli zůstavitele – nehledě na to, zda jde o odkaz damnační či vindikační (k tomu Horák, Ondřej. *Dědictví a odkaz... Op. cit.*, s. 308).

ZÁKLADNÍ POSTUP PŘI VÝPOČTU

Zákon výslovně nestanoví postup pro výpočet Falcidiánské kvarty, je však jisté, že nejprve je zapotřebí určit¹⁴ hodnotu pozůstalosti a od ní odečíst pozůstalostní dluhy¹⁵ a jiné závady,¹⁶ jakož i další nezbytné výdaje, e. g. náklady pohřbu. Kvarta se počítá vůči každému ze spoludědiců zvlášť,¹⁷ takže se může stát, že odkazy poskytované různými spoludědici budou kráceny různou měrou, či dokonce, bude-li zasaženo do kvarty jen u některých ze spoludědiců, budou odkazy od nich kráceny, zatímco u odkazů od ostatních dědiců ke krácení nedojde.¹⁸

DĚDIC, KTERÝ BYL ROVNĚŽ OBMYŠLEN ODKAZEM

Do kvarty se započítává jen to, co dotyčný získal jako dědic (*iure hereditario*), nikoliv to, co získal, byť od téhož zůstavitele, jako odkaz (*iure legati*). Je-li však zanecháno *praelegatum* (§ 1596), u nějž není určena osoba obtíženého, platí, že obtíženi jsou všichni dědicové. Jelikož však vůči konkrétní věci (či její části) nemůže být jedna a táž osoba zároveň dědicem a odkazovníkem, bude poměrná část *praelegati* na ni připadající neplatná a získá ji tedy jako dědic (sc. bude se započítávat do kvarty), kdežto zbytek (sc. části získané od ostatních spoludědiců) bude nabyt jako odkaz a do kvarty se tudíž započítávat nebude.¹⁹

VÝPOČET V PŘÍPADECH, KDY K VÝPLATĚ ODKAZU NEDOJDE, DLUH VŮČI ZŮSTAVITELI JE NEDOBYTNÝ, ČI SE LZE PLNĚNÍ VYHNOUT

Pro určení hodnoty pozůstalosti i odkazů není rozhodná jejich nominální²⁰ hodnota, nýbrž to, čeho dědic a odkazovníci mohou při řádném postupu skutečně dosáhnout. Tak nedojde-li k vyplacení odkazu (například kvůli odmítnutí odkazovníkem), nezahrnuje se takový odkaz do výpočtu a nesnižuje tak výši ostatních odkazů při krácení kvůli zachování kvarty.²¹ Na straně druhé se do hodnoty dědictví nezapočítává nedobytná pohledávka zůstavitele, respektive se započítá pouze její dobytná část (D 35, 2, 63, 1 Paulus 2 ad l. iul. et pap.), takže se o nedobytnou část pohledávky pro účely výpočtu kvarty nezvyšuje hodnota dědictví. Naopak se dědici do kvarty včítá vše, co může získat uplatněním žaloby, a je na újmu pouze jemu, pokud při vymáhání postupuje nevhodným způsobem (například vymůže-li jen část pozůstalostní pohledávky, ač měl možnost vymoci ji celou). Obdobně odkazy, jejichž plnění se dědic může vyhnout (například uplatněním námítky promlčení, rozporu s dobrými mravy či nezpůsobilosti odkazovníka), se nezahrnují do výpočtu a nevedou tak ke snížení ostatních odkazů.

ODKAZ ZÁVISLÝ NA PODMÍNCE ČI S ODKLÁDACÍ LHŮTOU

Jsou-li odkazy zůstaveny podmíněně, bylo by zpravidla

nepraktické²² čekat s výplatou všech odkazů do definitivního splnění či nesplnění podmínek, aby se poté určila kvarta. Římské právo v takovém případě k podmíněně zůstavěným odkazům nepřihlíží a užívá záruk, že každá ze stran případně (sc. v okamžiku splnění podmínek a tím i upřesnění celkové sumy odkazů) vydá to, co obdržela či ponechala si nad rámec Falcidiova zákona (*reddere quanto minus, aut restituere quanto plus*; D 35, 2, 73, 1 Gaius 18 ad ed. provinc.). V současnosti se nabízí v zásadě týž, byť méně elegantní, postup, kdy se v dědickém zřízení posoudí varianta se splněním i nesplněním podmínky a následně se postupuje jako u svěřenského nástupnictví (§ 185 odst. 4 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve spojení s § 194 téhož zákona); nejprve se tedy postupuje, jako kdyby podmínka nebyla splněna, ovšem zároveň je zde povinnost následně předmět odkazu v případě splnění podmínky vydat,²³ a tudíž zahrnout do celkové sumy odkazů kvůli zachování kvarty. U odkazů s odkládací lhůtou či podmínkou se navíc zohledňuje, že dědici až do doby splatnosti odkazu náležejí plody (včetně plodů civilních, i. e. úroků, § 1625), čímž je pro účely výpočtu kvarty snižována hodnota odkazu.²⁴

ROVNOMĚRNÉ ČI NEROVNOMĚRNÉ KRÁCENÍ ODKAZŮ OD TĚHOŽ DĚDICE

Standardním postupem je krátit všechny odkazy připadající na téhož dědice rovnoměrně, můžeme však nalézt i případy, kdy tomu tak nebude. V prvé řadě se nekrátí odkaz, jímž je obmyšlenému zanechán povinný díl (§ 1644 odst. 1) – bylo by ostatně nanejvýš nepraktické zůstavitelem zachovaný povinný díl Falcidiánskou kvartou zkrátit a následně požadovat jeho doplnění (§ 1653).²⁵

V Římě měl zůstavitel možnost nařídit, že některý z odkazů krácen být nemá, důsledkem čehož se ostatní odkazy krátily o to více, aby kvarta byla zachována, což se kupříkladu u odkazů na zbožné účely presumovalo, obdobně to je i u odkazů zaopatření, výchovy a výživy (§ 1631 odst. 2).²⁶ Domnívám se tedy, že ani nyní nic nebrání tomu, aby zůstavitel nařídil, že některý další z odkazů nemá být krácen, což povede k vyšší míře krácení odkazů ostatních.

Kromě toho měl za Iustiniana zůstavitel možnost i nařídit, že kvarta nemá být vůbec zachována.²⁷ NOZ tuto otázku výslovně neřeší, formulace § 1598 „... musí zůstat ...“ však budí dojem, že jde o *ius cogens*.

NEDĚLITELNÉ PLNĚNÍ

Může se stát, že odkázaný předmět je nedělitelné povahy. V takovém případě bude zapotřebí, aby odkazovník dědici vyplatil částku, která dědici dorovná, co bude vydáno nad rámec kvarty (*satisdatio quanto amplius*).²⁸ V zásadě tak půjde o obdobný postup jako při rozdělení spoluvlastnictví.

KRÁCENÍ PODODKAZU V PŘÍPADĚ, KDY ODKAZ BYL FALCIDIÁNSKOU KVARTOU ZKRÁCEN

Římské právo umožňovalo takový pododkaz zkrátit, a to ve stejném poměru, v jakém došlo ke zkrácení odkazu (D 35, 2, 32, 4 Maecenas 9 fideic.). NOZ však umožňuje i pododkaz přesahující hodnotu odkazu (§ 1599) a při vymezení Falcidiánské kvarty v § 1598 hovoří pouze o právu dědice, takže se krácení pododkazu jeví spíše nepravděpodobným.

ZÁVĚR

Falcidiánská kvarta (§ 1598) představuje čtvrtinu vyhrazenou dědicům pro případy, kdy by měl dle pokynů zůstavitele vydat třeba i celou pozůstalost odkazovníkům. Tak je zajištěna každému z dědiců čtvrtina jeho dědického podílu. Třebaže samotný text § 1598 je velmi stručný, poskytují římskoprávní kazuistika vodítko, jak při jejím výpočtu postupovat. ■

23 Blíže viz Bartoš, Jiří. *Nová procesní úprava dědického práva*. Ad Notam. 2013, roč. 19, č. 6, s. 20.

24 Příklad: Dejme tomu, že je odkázána věc v hodnotě 100 000 Kč, přičemž vzhledem k přetížení pozůstalosti odkazy by dědic byl oprávněn ponechat si její čtvrtinu v hodnotě 25 000 Kč, pokud by měl odkaz vydat bezodkladně. Je-li však daná věc odkázána se lhůtou, představují odebrané plody či užitky to, co by si dědic byl mohl nechat jako kvartu, takže se původní částka 25 000 postupem doby neustále snižuje, až se v okamžiku uplynutí lhůty může stát, že dědic získal již z užiteků věci celou kvartu a předmětnou věc bude muset vydat beze srážky. Heyrovský, Leopold. *Dějiny a systém soukromého práva římského*. 4. opr. vyd. Praha: J. Otto, 1910. s. 1161.

25 Jen pro pořádek uvedme, že pokud hodnota odkazu povinný díl převyšuje, je možno i takový odkaz zkrátit, ovšem jen do té míry, aby povinný díl zůstal zachován.

26 Heyrovský, Leopold. *Op. cit.* s. 1165.

27 Sommer, Otakar. *Op. cit.* s. 332.

28 Bartošek, Milan. *Encyklopedie římského práva*. 2. vyd. Praha: Academia, 1994. s. 55. Švestka, Jiří – Dvořák, Jan – Fiala, Josef – Šešina, Martin – Wawerka, Karel. *Op. cit.* s. 251.